

Když se mění společnosti, ale podnikání zůstává: krácení DPH a trestní odpovědnost v digitální taxislužbě

*Radek Jež**

Abstrakt:

Digitální přepravní platformy umožňují poměrně přesně doložit uskutečněné jízdy a jejich cenu. V případě přepravy organizované prostřednictvím flotilových společností však záznam ekonomické činnosti ještě neodpovídá na otázku, která osoba byla povinna přiznat daň z přidané hodnoty a kdo případně odpovídá za její úmyslné zkrácení. Příspěvek rozlišuje kontinuitu fakticky provozované přepravy od právní samostatnosti jednotlivých společností. Navrhuje metodu dvojího přiřazení: nejprve přiřadit konkrétní zdanitelné plnění a daňovou povinnost určitému subjektu a zdaňovacímu období, následně určit jednání a zavinění fyzické osoby ve vztahu k takto vymezenému zkrácení. Metodu rozvíjí na modelovém přechodu vozidel a řidičů mezi flotilami. Součástí úvahy je i možná konkurenční výhoda získaná prostřednictvím daňového úniku.

Klíčová slova:

DPH, digitální platformy, Bolt, Uber, flotilová společnost, ekonomická kontinuita, § 240 trestního zákoníku, úmysl, trestní dokazování

JEL klasifikace: H20, H26

* **pplk. Ing. Bc. Radek Jež** rada, Policie České republiky – Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV, sekce finanční kriminality, odbor daní
student doktorského studijního programu, AMBIS vysoká škola, Radek.Jez@seznam.cz

1. Úvod

V červnu 2026 informovala Policie České republiky o zahájení trestního stíhání v souvislosti s podezřením na rozsáhlé krácení daně z přidané hodnoty v oblasti taxislužby a smluvní přepravy osob prostřednictvím digitálních přepravních platforem. Podle zveřejněných informací měly dvě organizované skupiny využívat síť vzájemně propojených flotilových společností, jejichž prostřednictvím mělo docházet k nepřiznávání DPH z uskutečněných přeprav. Souhrnná předpokládaná výše zkrácené DPH u obou skupin přesahovala 300 milionů Kč. Jedná se o podezření, která jsou předmětem trestního řízení, nikoli o pravomocně prokázanou trestnou činnost.¹

Daňovými riziky flotilového modelu, sdílením informací mezi digitálními platformami a správci daně i související evropskou právní úpravou se již zabývali Damian Czudek a Jan Zubík.² Jejich práce se soustředí především na nástroje správy daní a možnosti předcházení daňovým únikům, zabývají se však také mechanismy střídání flotilových společností a stručně připomíná související trestní judikaturu.

Tento příspěvek na uvedenou odbornou diskusi navazuje a zaměřuje se podrobněji na hranici mezi porušením daňových povinností a trestní odpovědností za úmyslné krácení DPH. Pozornost přitom soustředí na situace, kdy se v podnikání střídají flotilové společnosti, zatímco samotná přepravní činnost pokračuje. Zabývá se otázkou, komu v takovém případě vzniká povinnost přiznat DPH, kdo za její případné zkrácení skutečně odpovídá, a především za jakých okolností již nejde pouze o porušení daňových povinností, ale o úmyslné jednání naplňující znaky trestného činu podle § 240 trestního zákoníku.

2. Jak funguje přeprava přes digitální platformy

Zákazník si prostřednictvím mobilní aplikace objedná jízdu. Po jejím skončení obdrží elektronický doklad a při bezhotovostní úhradě se platba vypořádá bez jeho dalšího zásahu. Zákazník zpravidla neřeší, zda přepravu uskutečnil přímo řidič jako samostatný podnikatel, nebo společnost, pod jejíž flotilou je zaregistrován. Jeho

¹ POLICIE ČR. Daňová Kobra odhalila rozsáhlé krácení daní. Tisková zpráva, 16. 6. 2026. <https://policie.gov.cz/clanek/danova-kobra-odhalila-rozsahle-kraceni-dani.aspx>. [cit. 2026-08-28].

² CZUDEK, Damian; ZUBÍK, Jan. Fleet Taxi Services as a VAT and Income Tax “Black Hole”: Is a Memorandum with Platforms a New Instrument for Tax Administration? Analyses and Studies CASP, 2026, č. 1(21), anglická verze, s. 59–72, k uvedeným otázkám zejména s. 60–61, 64–68 a 69–70. DOI: 10.33119/ASCASP.2026.1.4. Dostupné z: <https://econjournals.sgh.waw.pl/ASCASP/article/download/5403/5349/14365>. [cit. 2026-09-01].

zkušenost se službou může být stále stejná, přestože se na pozadí aplikace mění obchodní partner, smluvní vztahy nebo bankovní účet, na který se vyplácí jízdné.

V elektronickém systému zůstávají záznamy o uskutečněných jízdách, jejich cenách a způsobech úhrady. Tyto údaje umožňují poměrně přesně rekonstruovat přepravní činnost, samy však neříkají, kdo byl jejím poskytovatelem z hlediska DPH. To je třeba určit podle postavení dopravce, smluvních vztahů a způsobu vyúčtování, zejména pokud se v průběhu podnikání střídají flotilové společnosti.

3. Od ceny jízdy k povinnosti přiznat DPH

Pro daňové posouzení přepravy prostřednictvím digitálních platforem je nejprve nutné rozlišit dvě samostatné služby: samotnou přepravu cestujícího a službu, kterou dopravci poskytuje provozovatel aplikace. U tuzemské přepravy je třeba určit, kdo je skutečným poskytovatelem přepravní služby, zatímco samostatně se posuzuje poplatek za využívání zahraniční platformy. Generální finanční ředitelství tyto vztahy ve své metodické informaci výslovně rozlišuje. Osoba přijímající službu přístupu k aplikaci může být plátcem DPH nebo identifikovanou osobou. Samotné postavení identifikované osoby však neznamená povinnost přiznávat DPH z vlastních tuzemských přeprav.³

Pro správné daňové posouzení je rovněž podstatné, zda a od kdy byl poskytovatel přepravy plátcem DPH. Rozhodující je právní úprava účinná v období, kdy byla jednotlivá plnění uskutečněna, včetně podmínek vzniku plátcovství. Nelze proto automaticky počítat obraty několika po sobě působících flotilových společností a vycházet z předpokladu, že všechny byly plátcí DPH po celé posuzované období.⁴

Další problém přináší samotné vyúčtování přeprav. Úplata za uskutečněnou jízdu a částka následně připsaná dopravci na bankovní účet nemusejí být shodné. Pokud platforma před odesláním peněz odečte smluvní provizi, představuje bankovní převod pouze částku po jejím zúčtování. Za předpokladu, že poskytovatelem přepravy je dopravce a platforma mu poskytuje samostatnou službu, však provize sama o sobě nesnižuje úplatu za přepravu. Pro určení základu daně je proto rozhodující skutečná cena poskytnuté služby, nikoli pouze částka přijatá na

³ GENERÁLNÍ FINANČNÍ ŘEDITELSTVÍ. Informace GFR k daňovému posouzení povinností poskytovatelů přepravních služeb poskytujících přepravu osob prostřednictvím mobilní aplikace s účinností od 1. 1. 2025, č. j. 13253/25/7100-30116-110541, body 1.2 a 1.3.2, zejména strany 2-4 dokumentu. Online. Dostupné z https://financnisprava.gov.cz/assets/cs/prilohy/Informace_GFR_k_danovemu_posouzeni_povinnosti_poskytovatele.pdf. [cit. 2026-09-10].

⁴ GENERÁLNÍ FINANČNÍ ŘEDITELSTVÍ. Informace ke změnám v plátcovství a registračním řízení v oblasti DPH od 1. 1. 2025, č. j. 11977/25/7100-30118-203500, 1.1 metodiky GFR. Online. Dostupné z https://financnisprava.gov.cz/assets/cs/prilohy/d-seznam-dani/11977_25_Informace_ke_zmenam_v_platcovstv2025.pdf. [cit. 2026-09-15].

R. JEŽ: Když se mění společnosti, ale podnikání zůstává: krácení DPH a trestní odpovědnost v digitální taxislužbě

bankovní účet. Podle konkrétních okolností je nutné zohlednit také jízdy hrazené v hotovosti, případná storna a opravy vyúčtování.

Uvažujme modelovou jízdu za 500 Kč včetně DPH. Pokud přepravu uskutečnil plátce DPH a podléhá základní sazbě 21 %, činí základ daně 413,22 Kč a daň na výstupu 86,78 Kč. Předpokládejme dále, že si platforma za poskytnutou službu účtuje provizi ve výši 20 % z jízdného, tedy 100 Kč, kterou odečte před vyplacením peněz dopravci. Ten tak obdrží na bankovní účet pouze 400 Kč. Bylo by však chybné vypočítat DPH z přepravy pouze z této přijaté částky, protože v uvedeném modelu zůstává úplatou za přepravu celých 500 Kč. Samostatně je nutné posoudit daňový režim provize platformy a případný nárok na odpočet daně. Příklad slouží k vysvětlení rozdílu mezi cenou přepravy, provizí a skutečně vyplacenou částkou; nepředstavuje posouzení konkrétního smluvního vztahu.⁵

Ani samotný převod peněz na bankovní účet určité společnosti ovšem neprokazuje, že právě tato společnost uskutečnila přepravu. Může jít o jejího skutečného poskytovatele, ale také o subjekt, který pouze přijímá platby nebo se jiným způsobem podílí na jejich vypořádání. Je proto nezbytné zjistit skutečný obsah smluvních a obchodních vztahů a určit, komu jsou jednotlivá zdanitelná plnění z hlediska DPH přiřitatelná. Teprve následně lze posoudit, zda byla daň přiznána ve správné výši.

Z uvedeného vyplývá první pravidlo navrhované metody: daň nepřirazujeme bankovnímu účtu, ale konkrétnímu zdanitelnému plnění a osobě, které je podle práva přiřitatelné. Bankovní účet může být důležitým důkazem o toku peněz, sám o sobě však neurčuje, komu vznikla daňová povinnost.

4. Kdy jde o daňový nedoplatek, chybu a kdy již o krácení daně

Pro posouzení případné trestní odpovědnosti je důležité rozlišit tři situace, které mohou mít obdobný ekonomický důsledek, ale z hlediska trestního práva se podstatně liší.

Představme si nejprve flotilovou společnost, která uskuteční přepravy podléhající DPH, jejich hodnotu správně zahrne do daňového přiznání, avšak přiznanou daň ve stanovené lhůtě nezaplatí. V takovém případě vzniká daňový nedoplatek, který je předmětem postupů podle daňových předpisů. Samotné nezaplacení řádně přiznané daně však neznamená její zkrácení ve smyslu § 240 trestního zákoníku. Na tento rozdíl výslovně upozornil Nejvyšší soud v usnesení sp. zn. 5 Tdo 1149/2016, v němž

⁵ Srov. § 36, § 37, § 47, § 72 a násl. zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty; pro samostatné posouzení přijaté služby platformy též výše citovanou informaci GFR, s. 3–4.

vytkl nižším soudům, že při stanovení rozsahu trestné činnosti nesprávně zaměnily nezaplacenou spotřební daň za daň zkrácenou.⁶

Odlišná situace nastává, pokud flotilová společnost při výpočtu své daňové povinnosti vychází pouze z čistých částek poukázaných platformou na bankovní účet a nezohlední provize odečtené před výplatou ani část přeprav uhrazených v hotovosti. Pokud tím jako plátce vykáže nižší základ daně a přizná nižší DPH, než odpovídá skutečně uskutečněným plněním, je namístě posoudit správnou výši daňové povinnosti a důsledky podle daňových předpisů. Samotný zjištěný rozdíl však ještě neprokazuje spáchání trestného činu. Je nutné zjistit, zda nesprávné vykazání vzniklo v důsledku účetní chyby, mylného pochopení způsobu vyúčtování, nebo vědomého zatajení zdanitelných plnění. Ani vysoká doměřená částka nemůže sama o sobě nahradit důkaz úmyslného zavinění.

Třetí situace nastává tehdy, pokud osoba, která fakticky řídí provoz flotily a zná skutečný rozsah uskutečněných přeprav, vědomě zatajuje tržby, předává účetní neúplné podklady nebo zajistí, aby za plátce nebylo podáno daňové přiznání, ačkoli ví o existující daňové povinnosti. Pokud takové jednání vede ke zkrácení DPH v zákonem požadovaném rozsahu a je prokázáno úmyslné zavinění, může naplnit znaky trestného činu podle § 240 trestního zákoníku. Úmysl přitom může být přímý i nepřímý ve smyslu § 15 trestního zákoníku. Právě prokázání úmyslného jednání směřujícího ke zkrácení daně odlišuje tuto situaci od předchozích dvou případů.

Digitální povaha přepravy na uvedeném rozlišení nic nemění. Nejvyšší soud se v usnesení sp. zn. 8 Tdo 630/2022 zabýval případem, kdy plátce nepodal přiznání k DPH, přestože bylo podáno kontrolní hlášení. Dospěl k závěru, že kontrolní hlášení, byť má povahu daňového tvrzení, nenahrazuje povinnost podat daňové přiznání. Jeho podání proto samo o sobě nevylučuje trestní odpovědnost za úmyslné zkrácení daně.⁷ Obdobně ani existence elektronických záznamů o jízdách uskutečněných prostřednictvím přepravní platformy neprokazuje, že příslušný dopravce tyto jízdy správně zahrnul do svého daňového přiznání. Z nesouladu mezi záznamy platformy a daňovým přiznáním však současně nelze bez dalšího dovozovat úmyslné zavinění.

Při posuzování úmyslu je vedle rozsahu uskutečněných přeprav a správné výše daňové povinnosti podstatné také to, kdo rozhodoval o vykazování tržeb a jaké informace měl k dispozici. Významné může být porovnání smluvních vztahů, vyúčtování platformy, bankovních převodů, účetních podkladů a podaných daňových přiznání. Při posuzování úmyslu může hrát roli také opakování

⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 9. 2016, sp. zn. 5 Tdo 1149/2016. Online. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/5-tdo-1149-2016.2>. [cit. 2026-09-20].

⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 7. 2022, sp. zn. 8 Tdo 630/2022, body 42-45. Online. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/8-tdo-630-2022>. [cit. 2026-09-22].

R. JEŽ: Když se mění společnosti, ale podnikání zůstává: krácení DPH a trestní odpovědnost v digitální taxislužbě

nesrovnalostí, způsob jejich řešení nebo reakce na upozornění. Vždy je však nutné hodnotit všechny okolnosti konkrétního případu, včetně skutečností svědčících ve prospěch dotčené osoby. Nejvyšší soud v usnesení sp. zn. 7 Tdo 227/2026 zdůraznil význam konkrétních okolností při posuzování úmyslného nepodání přiznání k DPH, zejména znalosti daňové povinnosti, zkušeností odpovědné osoby a toho, zda mohla důvodně spoléhat na splnění povinností někým jiným.⁸ Přestože se toto rozhodnutí netýkalo taxislužby, jeho závěry jsou použitelné i při posuzování zavinění osob působících ve flotilových společnostech.

5. Dvě časové osy jedné flotily

Představme si modelovou situaci, kdy flotilová společnost A poskytuje přepravní služby do konce června a od července vystupuje jako partner digitální platformy společnost B. Část vozidel a řidičů pokračuje v dosavadní činnosti, obdobně zůstává i organizační zázemí. Cestující tuto změnu nemusí vůbec zaznamenat. Z hlediska daňových povinností je však důležité zjistit, jak se změnil smluvní vztahy a kdo byl v jednotlivých obdobích skutečným poskytovatelem přepravy.

Z ekonomického pohledu může jít o nepřerušené podnikání. Z hlediska DPH je ovšem nutné určit, která společnost uskutečnila konkrétní přepravy v červnu a která v červenci. Význam mají skutečné smluvní vztahy, postavení jednotlivých dopravců, evidence vozidel, okolnosti převzetí provozu i způsob vykazování uskutečněných jízd. Samotná skutečnost, že obě společnosti využívají stejná vozidla a řidiče nebo mají stejného vlastníka, k určení jejich daňových povinností nestačí.

Pro takové posouzení může být užitečné sestavit dvě časové osy. První zachycuje skutečný průběh přepravní činnosti, tedy uskutečněné jízdy, využívaná vozidla, řidiče a změny v organizaci provozu. Druhá sleduje právní a daňové postavení jednotlivých společností, zejména to, kdo poskytoval konkrétní přepravní služby, zda a od kdy byl plátcem DPH, jaká zdaňovací období přicházejí v úvahu a jak byla jednotlivá plnění vykázána v daňových přiznáních. Porovnání obou časových os může upozornit na nesrovnalosti, které vyžadují další vysvětlení. Samotný nesoulad však ještě neprokazuje daňový podvod.

Při skutečném převodu podnikání může nová společnost převzít příslušné smluvní vztahy, odpovědnost za poskytované služby a řádně plnit vlastní daňové povinnosti. Pokračování provozu se stejnými vozidly a řidiči pak může být přirozeným důsledkem obchodní reorganizace. Odlišná situace nastává, pokud se formálně

⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 3. 2026, sp. zn. 7 Tdo 227/2026, body 19-22. Online. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/7-tdo-227-2026>. [cit. 2026-09-24].

střídají jednotlivé společnosti, avšak současně dochází k vědomému zatajování uskutečněných přeprav nebo zkracování údajů rozhodných pro stanovení DPH. Takové okolnosti mohou vyvolat podezření na úmyslné krácení daně, jejich trestněprávní význam však musí být podložen konkrétními důkazy.

Ekonomická provázanost společností totiž sama o sobě neznamená, že je lze pro účely DPH považovat za jediný daňový subjekt. Odlišnou situaci představuje zákonem upravená a registrovaná skupina podle § 5a zákona o DPH. Pokud formální uspořádání obchodních vztahů neodpovídá jejich skutečnému obsahu, je nutné tento závěr prokázat a právně odůvodnit. Stejně tak nelze při stanovení rozsahu případného zkrácení daně automaticky přičítat jedné společnosti tržby druhé pouze proto, že jejich podnikatelská činnost na sebe navazovala.

Praktický význam obou časových os se projeví zejména při přiřazování jednotlivých jízd a plateb správnému daňovému subjektu. Pokud byla přeprava uskutečněna v červnu, nelze ji bez odpovídajícího právního důvodu připsat společnosti B pouze proto, že od července převzala část provozu. Situaci může dále komplikovat skutečnost, že platforma vyplácí jízdné až s určitým časovým odstupem. Platba přijatá v červenci tak může souviset s přepravou uskutečněnou ještě v červnu. Samotné datum připsání peněz proto nepostačuje k určení poskytovatele přepravy ani příslušné daňové povinnosti. Rozhodující je správné přiřazení konkrétního plnění, jeho uskutečnění a daňového postavení příslušného subjektu.

6. Dvojí přiřazení: od daňové povinnosti k trestní odpovědnosti

Pro naplnění základní skutkové podstaty trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1 trestního zákoníku musí být daň úmyslně zkrácena ve větším rozsahu. Podle současného výkladu jde o částku nejméně 100 000 Kč. Rozhodující je přitom výše skutečně zkrácené daně, nikoli celková hodnota uskutečněných přeprav nebo výše daňového nedoplatku vzniklého nezaplacením správně přiznané daně. Hranici většího rozsahu výslovně potvrdil Nejvyšší soud v rozsudku sp. zn. 3 Tz 11/2025. U jednání spáchaného v dřívějších obdobích je současně nutné respektovat pravidla časové působnosti trestních zákonů.⁹

Pro posuzování daňové kriminality je dále zásadní, že daňový subjekt a pachatel trestného činu nemusejí být totožní. Nejvyšší soud v usnesení sp. zn. 5 Tdo 117/2011 výslovně uvedl, že § 240 trestního zákoníku nevyžaduje zvláštní postavení pachatele. Trestného činu se tak může dopustit nejen osoba, které vznikla daňová povinnost, ale také ten, kdo svým úmyslným jednáním způsobí zkrácení

⁹ § 2 odst. 1, § 15, § 138 odst. 1 písm. c) a § 240 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Nejvyšší soud, rozsudek ze dne 9. 4. 2025, sp. zn. 3 Tz 11/2025, bod 17. Online. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/3-tz-11-2025>. [cit. 2026-09-26].

R. JEŽ: Když se mění společnosti, ale podnikání zůstává: krácení DPH a trestní odpovědnost v digitální taxislužbě

daně jinému subjektu. Daňovou povinnost společnosti proto nelze zaměňovat s trestní odpovědností konkrétní fyzické osoby.¹⁰

Tento závěr má v prostředí flotilových společností značný význam. Osoba, která fakticky organizuje provoz několika společností, nemusí být jejich jednatelem ani společníkem. Jedna společnost může zajišťovat vozidla, jiná smluvní vztahy s řidiči, další komunikaci s přepravní platformou a jiný subjekt se může podílet na přijímání či vypořádání plateb. Takové uspořádání samo o sobě neznamená protiprávní jednání. Pokud však vznikne podezření na úmyslné krácení DPH, je nezbytné objasnit nejen formální rozdělení činností, ale zejména skutečnou úlohu jednotlivých osob při vykazování zdanitelných plnění.

Ani zjištění, že určitá osoba měla na podnikání několika společností rozhodující vliv, ovšem neumožňuje automaticky přičíst této osobě veškerá daňová pochybení celé skupiny. Je nutné prokázat souvislost jejího konkrétního jednání se zkrácením určité daňové povinnosti a posoudit její zavinění. Právě pro tento účel navrhuji metodu dvojího přiřazení, která odděluje dvě vzájemně související, avšak právně odlišné otázky.

První přiřazení je daňové. U jednotlivých přeprav nebo jejich věcně a časově vymezených souborů je třeba určit skutečného poskytovatele služby, příslušné zdaňovací období, jeho postavení z hlediska DPH a správnou výši daňové povinnosti. To zahrnuje určení základu daně, daně na výstupu, případných zákonných nároků na odpočet i zohlednění oprávněných oprav. Výsledkem musí být přezkoumatelný závěr, zda a v jakém rozsahu byla DPH skutečně zkrácena.

Takový závěr nelze v trestním řízení nahradit pouhým převzetím výsledků daňového řízení. Nejvyšší soud v usnesení sp. zn. 8 Tdo 1049/2014, publikovaném pod č. 48/2015 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, zdůraznil, že rozhodnutí správce daně není pro trestní soud v otázce daňové povinnosti a rozsahu jejího zkrácení závazné. Soud se musí samostatně vypořádat se skutkovými i právními otázkami, které jsou významné pro rozhodnutí o vině. To však neznamená, že závěry finanční správy může pominout; musí je přezkoumat a vyhodnotit společně s ostatními důkazy.¹¹

¹⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 3. 2011, sp. zn. 5 Tdo 117/2011, část odůvodnění vysvětlující § 114 trestního zákoníku a obecný subjekt § 240; soud zde výslovně odděluje daňový subjekt a pachatele. Online. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/5-tdo-117-2011>. [cit. 2026-09-26].

¹¹ Nejvyšší soud, usnesení ze dne 26. 2. 2015, sp. zn. 8 Tdo 1049/2014, část odůvodnění věnovaná § 9 odst. 1 trestního řádu a nezávaznosti rozhodnutí finančního orgánu. Online. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/8-tdo-1049-2014>. [cit. 2026-09-28].

Druhé přiřazení je trestněprávní. Jakmile je vymezeno konkrétní zkrácení daně, je třeba zjistit, či jednání k němu vedlo a zda bylo úmyslné. Rozhodující může být, kdo znal skutečný rozsah uskutečněných přeprav, kdo rozhodoval o jejich účetním a daňovém vykazování, komu byly předávány podklady a kdo dával pokyny k jejich zpracování. Významné je také to, zda konkrétní osoba věděla o nesouladu mezi skutečnými tržbami a daňovými příznáními, případně jak na zjištěné nesrovnalosti reagovala.

U každé osoby musí být její jednání a zavinění posouzeno individuálně, včetně případného spolupachatelství nebo účastenství. Současně nelze opomenout, že za splnění zákonných podmínek může za trestný čin odpovídat také samotná právnická osoba. Její případná trestní odpovědnost však podléhá samostatným pravidlům přičitatelnosti a nevzniká automaticky jen proto, že jí byla doměřena daň.¹²

V prostředí digitálních přepravních platforem má při tomto druhém přiřazení důležitou úlohu elektronická evidence. Údaje o uskutečněných jízdách, jejich cenách, způsobech úhrady nebo vyúčtování mohou pomoci rekonstruovat skutečný rozsah podnikání. Samy však nevysvětlují, proč určitá společnost nepřiznala odpovídající DPH ani zda konkrétní osoba o nesprávném vykazování věděla. Rozhodující je proto propojení těchto údajů se smluvními vztahy, účetnictvím, podanými daňovými tvrzeními a důkazy o skutečném rozhodování osob, které se na provozu flotily podílely.

Význam faktického řízení společnosti i samostatného hodnocení důkazů připomíná usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 3 Tdo 522/2025. V projednávané věci soudy posuzovaly, kdo společnost skutečně ovládal, kdo za ni podával daňové příznání, předával účetní doklady a komunikoval se správcem daně. Nejvyšší soud zároveň potvrdil, že při rozhodování o vině nelze vycházet pouze ze závěrů finanční správy, aniž by byly samostatně hodnoceny další důkazy. V daném případě soudy využily také bankovní, účetní a obchodní podklady i svědecké výpovědi, které umožnily posoudit skutečné vztahy mezi zúčastněnými subjekty.¹³

Přestože se toto rozhodnutí netýkalo digitální taxislužby, jeho význam pro posuzování flotilového podnikání je zřejmý. Nestačí pouze určit osobu, která vystupovala jako vedoucí nebo měla přístup k bankovním účtům. Je nezbytné zjistit, zda se její skutečné rozhodování vztahovalo právě k těm zdanitelným plněním, u nichž bylo zjištěno zkrácení daně, a zda bylo prokázáno odpovídající úmyslné zavinění.

¹² Srov. § 7 až § 9, především § 8 odst. 1 a 2 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, v účinném znění.

¹³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 9. 2025, sp. zn. 3 Tdo 522/2025, bod 36 a body 37–38 odůvodnění. Online. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/3-tdo-522-2025>. [cit. 2026-10-01].

R. JEŽ: Když se mění společnosti, ale podnikání zůstává: krácení DPH a trestní odpovědnost v digitální taxislužbě

Navrhovaná metoda dvojího přiřazení umožňuje oddělit určení daňové povinnosti od posouzení trestní odpovědnosti osob, které se na jejím případném zkrácení podílely. Nejde o nové zákonné kritérium ani o předepsané pořadí vyšetřovacích úkonů, ale o způsob, jak zabránit tomu, aby se ekonomická provázanost více společností bez dalšího zaměňovala za jejich společnou daňovou povinnost nebo za trestní odpovědnost osoby, která je fakticky řídila.

7. Rozhodující je nesoulad, který obстоjí i před jiným vysvětlením

Při posuzování podezřelých změn ve flotilovém podnikání nestačí shromáždit pouze okolnosti, které podporují závěr o účelovém střídání společností. Stejní řidiči, vozidla nebo smluvní partneři mohou být výsledkem běžné reorganizace, ale také součástí jednání směřujícího k zatajení daňové povinnosti. Pro trestní řízení je proto podstatné, zda zjištěné skutečnosti obstojí i při prověření jiných věrohodných vysvětlení.

Prověřování takových skutečností však musí zahrnovat i okolnosti svědčící ve prospěch podezřelých osob. Podle § 2 odst. 5 trestního řádu jsou orgány činné v trestním řízení povinny v přípravném řízení objasňovat stejně pečlivě skutečnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch osoby, proti níž se řízení vede. Důkazy je současně nutné hodnotit jednotlivě i v jejich souhrnu podle § 2 odst. 6 trestního řádu. Nestačí tedy pouze shromáždit okolnosti podporující původní podezření. Je třeba také posoudit, zda zjištěné skutečnosti mohou mít jiné, právně významné vysvětlení.¹⁴

Tento požadavek se promítá i do hodnocení digitálních údajů. Záznamy přepravních platform mohou obsahovat značné množství informací, jejichž význam však nemusí být bez dalšího jednoznačný. Je proto nezbytné rozlišit například objednanou a skutečně uskutečněnou jízdu, její případné zrušení nebo následnou opravu, cenu účtovanou cestujícímu a částku vyplacenou dopravci po odečtení provize. Důležité je rovněž ověřit, k jakému období se jednotlivé záznamy vztahují a zda použitý soubor údajů zachycuje všechny rozhodné transakce.

Stejnou pozornost je třeba věnovat původu a úplnosti elektronických záznamů, jejich návaznosti na účetnictví a smluvní vztahy i zákonnosti jejich získání a procesního použití. Rozsáhlý datový soubor může působit přesvědčivě svou podrobností, avšak jeho důkazní hodnota závisí především na tom, zda lze jednotlivé údaje správně vyložit a ověřit. Nesprávná interpretace položek nebo

¹⁴ § 2 odst. 5 a 6 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), v účinném znění.

jejich přiřazení jinému subjektu či období může vést ke zkreslení závěrů o rozsahu uskutečněných přeprav a následně i o daňové povinnosti.

Pro trestní řízení má zásadní význam také hranice mezi důvodným podezřením a prokázanou vinou. Ústavní soud v usnesení sp. zn. IV. ÚS 1515/23 připomněl, že ani vysoký stupeň podezření sám o sobě nepostačuje k odsuzujícímu výroku. Pokud po vyhodnocení provedených důkazů zůstávají důvodné pochybnosti o rozhodných skutkových okolnostech, které již nelze odstranit dalším dokazováním, musí být rozhodnuto ve prospěch obviněného. Současně však neplatí, že pouhá existence jakéhokoli alternativního tvrzení automaticky zpochybňuje výsledky dokazování. Rozhodující je jeho věrohodnost ve světle všech zjištěných skutečností.¹⁵

8. Daňový únik jako možný zdroj konkurenční výhody

Úmyslné krácení DPH nemusí představovat pouze výpadek příjmů veřejného rozpočtu. Pokud podnikatel v důsledku takového jednání disponuje prostředky, které by při řádném plnění daňových povinností neměl k dispozici, může je využít k financování další podnikatelské činnosti. V oblasti digitální taxislužby může takto získaný finanční prostor sloužit například k provozu vozidel, získávání řidičů nebo vytváření výhodnějších obchodních podmínek. Získání neoprávněné ekonomické výhody oproti konkurenci ostatně jako jeden z předpokládaných cílů popisované činnosti výslovně uvedla Policie České republiky ve své tiskové zprávě z června 2026. Jde o předpokládaný motiv popsany vyšetřujícími orgány při zahájení trestního stíhání, nikoli o závěr, který by byl samotnou policejní tiskovou zprávou prokázán.¹⁶

Soutěžními dopady nerovného dodržování veřejnoprávních pravidel v alternativní taxislužbě se již zabývali Dana Ondřejová a Tomáš Zvoníček. Jejich práce se však zaměřuje na nekalosoutěžní aspekty provozování taxislužby, nikoli na ekonomické důsledky úmyslného krácení DPH a trestní odpovědnost osob působících ve flotilových společnostech.¹⁷

¹⁵ Usnesení Ústavního soudu ze dne 20. 2. 2024, sp. zn. IV. ÚS 1515/23, zejména body 10–12 odůvodnění. Online. Dostupné z: https://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=4-1515-23_1. [cit. 2026-10-04].

¹⁶ POLICIE ČR. Daňová Kobra odhalila rozsáhlé krácení daní. Tisková zpráva ze dne 16. 6. 2026, zejména část popisující předpokládaný cíl podnikatelské struktury a získání neoprávněné ekonomické výhody oproti konkurenci. Online. Dostupné z: <https://policie.gov.cz/clanek/danova-kobra-odhalila-rozsahle-kraceni-dani.aspx>. [cit. 2026-10-06].

¹⁷ ONDŘEJOVÁ, Dana; ZVONÍČEK, Tomáš. Provozování taxislužby prostřednictvím alternativních dopravců jako nekalosoutěžní jednání? Bulletin advokacie, 2019, č. 12, s. 17–23, zejména s. 21–23. Online. Dostupné z: https://advokatnidenik.cz/wp-content/uploads/BA_12_2019_web.pdf. [cit. 2026-10-08].

R. JEŽ: Když se mění společnosti, ale podnikání zůstává: krácení DPH a trestní odpovědnost v digitální taxislužbě

Otázka konkurenční výhody získává zvláštní význam v situacích, kdy podnikatelská činnost pokračuje prostřednictvím několika po sobě působících flotilových společností. Zatímco jednotlivé společnosti mají vlastní daňové povinnosti, fakticky organizovaná přepravní činnost může zůstat stejná. Pokud je součástí takového uspořádání úmyslné krácení DPH, je namístě zkoumat také to, zda a jaký ekonomický prospěch toto jednání přinášelo a zda mohl být využíván k udržování nebo rozšiřování pokračujícího podnikání. Samotné střídání společností však takový závěr neprokazuje.

Konkurenční zvýhodnění se přitom nemusí projevit pouze nižší cenou jízdy. U přepravy prostřednictvím digitálních platform vstupuje do tvorby jízdného také způsob fungování samotné aplikace a konkrétní smluvní podmínky. Flotilová společnost proto nemusí mít možnost přímo určovat konečnou cenu účtovanou cestujícímu. Případná ekonomická výhoda se může projevit i jinak, například schopností financovat větší počet vozidel, nabízet řidičům atraktivnější podmínky nebo dlouhodobě udržovat provoz při nákladech, které by jiný dopravce nesl obtížněji.

Zároveň však nelze automaticky spojovat nízké ceny nebo příznivější podmínky pro řidiče s daňovým podvodem. Rozdíly mohou vyplývat z odlišných nákladů, způsobu organizace přepravy, smluvních provizí nebo ze zákonného postavení neplátce DPH. Zákazník u přepravy prostřednictvím digitálních platform zpravidla zná cenu ještě před objednáním jízdy. Právě předem známou cenu přepravy a konkurenční prostředí zohlednilo Ministerstvo financí při změně cenové regulace alternativní a smluvní taxislužby od ledna 2025.¹⁸

Z trestněprávního hlediska je důležité, že získání konkurenční výhody není samostatným znakem skutkové podstaty trestného činu podle § 240 trestního zákoníku. Stejně tak nelze ztotožňovat výši zkrácené DPH s částkou skutečného ekonomického prospěchu nebo s případnou újmou způsobenou ostatním soutěžitelům. Pokud má být tvrzeno, že prostředky získané zkrácením daně byly využity k financování podnikání, musí takový závěr vycházet z konkrétních zjištění o jejich skutečném použití. Prokázání konkurenčního zvýhodnění však není podmínkou trestní odpovědnosti podle § 240.¹⁹

Pro posouzení úmyslu může být významné, zda zjištěné jednání mělo rozpoznatelný ekonomický účel. Jestliže se prokáže, že určitá osoba vědomě organizovala zkracování daňových povinností a současně rozhodovala o využívání takto

¹⁸ MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Změny v cenové regulaci taxislužeb*. Tisková zpráva ze dne 18. 7. 2024. Online. Dostupné z: <https://mf.gov.cz/cs/ministerstvo/media/tiskove-zpravy/2024/zmeny-v-cenove-regulaci-taxisluzeb-56394>. [cit. 2026-10-08].

¹⁹ Srov. § 15 a § 240 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v účinném znění.

získaných prostředků v pokračujícím podnikání, může tato souvislost přispět k objasnění jejího motivu. Sama o sobě však nenahrazuje důkaz úmyslného zkrácení konkrétní daňové povinnosti. Ekonomická racionalita jednání může pomoci vysvětlit jeho souvislosti, nikoli rozšířit zákonné podmínky trestnosti.

Vedle trestněprávního posouzení se nabízí také otázka prevence. Digitální platformy vytvářejí elektronické záznamy, které mohou umožnit porovnání rozsahu uskutečněných přeprav s údaji vykázanými jednotlivými dopravci. Význam má především možnost včas zaznamenat a prověřit nesrovnalosti, a to i při změnách flotilových společností. Samotná existence dat ovšem neznamená, že jsou automaticky dostupná správci daně nebo že je lze bez dalšího správně vyhodnotit. Je proto důležité zkoumat nejen rozsah existujících informačních povinností, ale také možnosti zákonného, včasného a účelného využívání již dostupných údajů.

9. Závěr: jedna ekonomická činnost, dvě právní otázky

Digitální přepravní platformy umožňují poměrně přesně zaznamenávat uskutečněné jízdy i související platby. Samotná existence těchto údajů však neznamená, že lze stejně snadno určit daňovou povinnost a případnou trestní odpovědnost. Záznam o jízdě ještě neprokazuje, komu vznikla povinnost přiznat DPH, a nesoulad mezi evidovanými tržbami a daňovým přiznáním sám o sobě nedokazuje úmyslné krácení daně. Právě zde leží zásadní hranice mezi daňovým pochybením a trestným činem. Řádně přiznaná, ale nezaplacená daň představuje daňový nedoplatek, nikoli sama o sobě její zkrácení. Ani nesprávné vykázaní daně bez prokázaného úmyslu nepostačuje k naplnění § 240 trestního zákoníku. Pro dokonání jeho základní skutkové podstaty je nutné prokázat úmyslné zkrácení daně ve větším rozsahu, podle současného výkladu nejméně o 100 000 Kč.

Zvláštní význam tento problém nabývá při střídání flotilových společností. Přepravní činnost může pokračovat se stejnými vozidly, řidiči a organizačním zázemím, přestože se mění společnosti, jejichž prostřednictvím je provozována. Ekonomická kontinuita podnikání však sama o sobě neznamená kontinuitu daňového subjektu, stejně jako faktické řízení několika společností automaticky nezakládá trestní odpovědnost za jejich daňové povinnosti. Na druhé straně nelze připustit, aby pouhé formální střídání společností zastírelo skutečný obsah podnikání nebo úmyslné jednání osob, které je organizují.

Právě k řešení tohoto problému příspěvek navrhuje propojení dvou analytických postupů. Srovnání provozní a právně-daňové časové osy umožňuje sledovat, zda změnám jednotlivých společností odpovídá také skutečný průběh přepravní činnosti a plnění jejich daňových povinností. Navazující metoda dvojího přiřazení pak rozlišuje dvě samostatné otázky: komu vznikla konkrétní daňová povinnost a zda byla zkrácena; kdo toto zkrácení svým úmyslným jednáním způsobil. Oba postupy představují způsob systematického vyhodnocení zjištěných skutečností, nikoli nové

R. JEŽ: Když se mění společnosti, ale podnikání zůstává: krácení DPH a trestní odpovědnost v digitální taxislužbě

zákonné podmínky trestní odpovědnosti. Jejich závěry musí obstát také při prověření jiných věrohodných vysvětlení, včetně možnosti legitimní reorganizace podnikání.

Případné úmyslné krácení DPH přitom nemusí znamenat pouze újmu veřejnému rozpočtu. Může rovněž vytvářet ekonomickou výhodu, která umožňuje pokračování nebo rozšiřování podnikání na úkor poctivých konkurentů. Ani tento možný důsledek však nenahrazuje důkaz o spáchání trestného činu. Rozhodující proto není množství elektronických údajů, ale schopnost jejich prostřednictvím spolehlivě prokázat, jaká daň měla být přiznána, kterému subjektu tato povinnost vznikla a kdo ji úmyslně zkrátil.

Literatura

Czudek, D., & Zubík, J. (2026). Fleet taxi services as a VAT and income tax “black hole”: Is a memorandum with platforms a new instrument for tax administration? *Analyses and Studies CASP*, 21(1), 59–72. <https://doi.org/10.33119/ASCASP.2026.1.4>

Generální finanční ředitelství. (2025). *Informace GFR k daňovému posouzení povinností poskytovatelů přepravních služeb poskytujících přepravu osob prostřednictvím mobilní aplikace s účinností od 1. 1. 2025* (č. j. 13253/25/7100-30116-110541). https://financnisprava.gov.cz/assets/cs/prilohy/Informace_GFR_k_danovemu_posouzeni_povinnosti_poskytovatelu_.pdf

Generální finanční ředitelství. (2025, January 29). *Informace ke změnám v plátcovství a registračním řízení v oblasti DPH od 1. 1. 2025* (č. j. 11977/25/7100-30118-203500). https://financnisprava.gov.cz/assets/cs/prilohy/d-seznam-dani/11977_25_Informace_ke_zmenam_v_platcovstv2025.pdf

Ministerstvo financí ČR. (2024, July 18). *Změny v cenové regulaci taxislužeb*. <https://mf.gov.cz/cs/ministerstvo/media/tiskove-zpravy/2024/zmeny-v-cenove-regulaci-taxisluzeb-56394>

Ondřejová, D., & Zvoníček, T. (2019). Provozování taxislužby prostřednictvím alternativních dopravců jako nekalosoutěžní jednání? *Bulletin advokacie*, (12), 17–23.

Policie České republiky. (2026, June 16). *Daňová Kobra odhalila rozsáhlé krácení daní*. <https://policie.gov.cz/clanek/danova-kobra-odhalila-rozsahle-kraceni-dani.aspx>

Právní předpisy

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). <https://e-sbirka.gov.cz/sb/1961/141>

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. <https://e-sbirka.gov.cz/sb/2004/235>

Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. <https://e-sbirka.gov.cz/sb/2011/418>

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. <https://e-sbirka.gov.cz/sb/2009/40>

Judikatura

Nejvyšší soud. (2011, March 23). *Usnesení sp. zn. 5 Tdo 117/2011*. <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/5-tdo-117-2011>

Nejvyšší soud. (2015, February 26). *Usnesení sp. zn. 8 Tdo 1049/2014* (č. 48/2015 Sb. rozh. tr.). <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/8-tdo-1049-2014>

Nejvyšší soud. (2016, September 21). *Usnesení sp. zn. 5 Tdo 1149/2016*. <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/5-tdo-1149-2016.2>

Nejvyšší soud. (2022, July 20). *Usnesení sp. zn. 8 Tdo 630/2022* (č. 40/2022 Sb. rozh. tr.). <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/8-tdo-630-2022>

Ústavní soud. (2024, February 20). *Usnesení sp. zn. IV. ÚS 1515/23*. https://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=4-1515-23_1

Nejvyšší soud. (2025, April 9). *Rozsudek sp. zn. 3 Tz 11/2025*. <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/3-tz-11-2025>

Nejvyšší soud. (2025, September 10). *Usnesení sp. zn. 3 Tdo 522/2025*. <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/3-tdo-522-2025>

Nejvyšší soud. (2026, March 25). *Usnesení sp. zn. 7 Tdo 227/2026*. <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/7-tdo-227-2026>

When Companies Change but the Business Continues: VAT Evasion and Criminal Liability in App-Based Taxi Services

Radek Jež

Abstract:

Digital ride-hailing platforms record completed trips and fares in detail. In fleet-operated taxi services, however, these data do not necessarily identify the person required to declare value added tax (VAT), nor do they establish criminal liability for its intentional evasion. The article distinguishes continuity of transport operations from the legal independence of successive fleet companies. It proposes a twofold attribution framework: first, linking individual taxable supplies and VAT obligations to the appropriate taxable person and tax period; second, assessing the conduct and intent of the individuals involved. The framework is illustrated by a hypothetical transfer of vehicles and drivers between fleet companies. The article also examines the potential competitive advantage resulting from intentional VAT evasion.

Keywords:

Value added tax (VAT), digital platforms, Bolt, Uber, fleet company, economic continuity, Section 240 of the Czech Criminal Code, intent, criminal evidence

JEL classification: H20, H26